

De lezer schrijft

Beste Delphine en Henk,

Dank voor de reactie op mijn brief. Ik waardeer het dat die is opgenomen. Wel heel toevallig dat dat gebeurde in het nummer waarin ook het eerste deel van het artikel van Jacques van Alphen werd opgenomen! En ook de bijdrage over rewilding van bijen stond erin.

Laat ik beginnen, daar spraken jullie me begrijpelijkerwijs op aan, met hoe ik zelf imker. Inmiddels moet ik schrijven imkerde, want door verminderde energie door ziekte heb ik het imkeren helaas recent moeten stoppen.

Inderdaad, ik volgde het "gewone" patroon, inclusief het driegangenmenu. Dat is een voor de hand liggende stap als je van de cursus komt (een kleine tien jaar geleden) en daarmee ben ik tot dusver redelijk succesvol geweest. Het is ook redelijk overzichtelijk.

Maar gaandeweg lees en oriënteer je je wat meer, zeker gezien mijn achtergrond als ecooloog én in Wageningen opgeleid, waar je toch veel meekrijgt over veredeling etc. Dan ontstaat geleidelijk het inzicht dat er ook een ander perspectief op wat het langetermijneffect van veredeling in het algemeen is. Dat geldt voor alles wat we als mensen veredelen, of het nu om dieren of planten gaat (zelfs op delen van hoe we met onze eigen ziektebestrijdingen omgaan, maar dat terzijde). En dat is natuurlijk ook toepasbaar op bijen.

In feite bevorder je door selectie (of bouw je in, tegenwoordig!) voor ons bruikbare ("nuttige") eigenschappen, maar tegelijkertijd gooi je onbedoeld ook veel genetische diversiteit weg. In mijn perspectief onvermijdelijk. Niet voor niets wordt bij kruisingen soms teruggegrepen naar oude, wilde rassen.

De lezing van Van Alphen was in die zin niet iets wat 'grote indruk' op mij maakte, maar het maakte me meer dan daarvoor bewust van de bredere context.

Duidelijk is dat ik daarin niet de enige ben. Wat Henk doet, en ook anderen, jullie verwijzen daar ook naar, geeft daar blijk van. Punt is wel of er inderdaad voldoende volken in Europa zijn met varroa-weerstand en of die, met een overvloed aan volken die dat niet hebben, in een min of meer natuurlijke setting overleven. Maar niet alleen met die eigenschap, ze moeten ook overigens nog een voldoende breed spectrum aan genen hebben. En dát is nou juist het punt dat Van Alphen in mijn ogen aansnijdt. Door de decennialange selectie van honingbijen in Europa en het nagenoeg ontbreken van wilde volken kan die basis wel eens dusdanig versmald zijn dat het heel moeilijk is om een echte doorbaak te forceren naar niet alleen varroaresistentie, maar ook een breed scala aan andere eigenschappen. Dat in Zuid-Afrika en Zuid-Amerika, in tegenstelling tot Europa, zo snel resis-

tentie ontstond toont dat naar mijn gevoel aan: daar fungeren imkers in een context van veel wilde bijen.

Ben benieuwd naar jullie reactie.

Met vriendelijke groet,

Yolt IJzerman

Reactie

Beste Yolt,

De redactie beantwoordt altijd brieven en e-mails en publiceert die meestal in *Bijenhouden*. Vandaar onze reactie op uw email in nr. 3, juni 2024 op blz. 29-30. In uw daarop volgende email van 11 februari jl. aan ons schijft u dat u helaas met uw hobby, het houden van bijen, moest stoppen. Dat zal ongetwijfeld een moeilijke beslissing zijn geweest. In onze vorige reactie schreven we dat uw wijze van imkeren, inclusief het driegangenmenu, nogal gangbaar was en eigenlijk niet strookte met wat u graag zou willen. Uw inzichten waren in de loop van de tijd geëvolueerd, zo schreef u. Dat is bij mij (Henk) niet anders gegaan en Delphine heeft die kennis opgedaan tijdens haar studie in Frankrijk, Duitsland en Nederland. Ook wij zien graag een ontwikkeling van een populatie wilde honingbijen van waaruit genen gehaald kunnen worden die de gehouden populatie honingbijvolken ten goede kunnen komen. Helaas komt zo'n wilde populatie in ons land amper voor. Ik (Henk) heb daarover onlangs het één en ander geschreven op blz. 30-31 in *Bijenhouden* nr. 4 en de verwachting uitgesproken dat in de nabije toekomst die situatie kan veranderen ten gunste van de imkerij.

Bij *Bijen@wur* is er de wens en inzet van Delphine om aan dit onderwerp verder onderzoek te doen. Dit is echter moeilijk geworden doordat financiering voor honingbijenonderzoek in Nederland beperkt is. Dit jaar hebben collega's van haar voor het eerst in ons land drie bevruchtungsstations gerund met darrenvolken die één of al meerdere jaren niet waren behandeld tegen varroa. Dergelijke volken worden ook wel varroa-weerbaar genoemd. Genoemde vruchtungsstations zijn nodig, omdat dergelijke volken in de natuur nog onvoldoende voorkomen. Om dit werk voort te zetten wordt volgend jaar de organisatie van de bevruchtungsstations overgelaten aan vrijwilligers die volken houden zonder tegen varroa te behandelen.

Met vriendelijke groeten,

Delphine Panziera en Henk van der Scheer

Beste redactie *Bijenhouden*,

In het tijdschrift *Margriet* lees ik vaak als eerste de column van Marjan van de Berg. Alle keren vormt zich een glimlach op mijn gezicht tijdens het lezen, en zeer regelmatig moet ik hardop lachen. Vervolgens lees ik de column voor aan mijn man. Met hetzelfde resultaat als gevolg.

Helaas heeft Marjan van de Berg besloten te stoppen met haar column in de *Margriet*. En nu denkt u natuurlijk, wat moet ik met deze informatie? Er komt geen bij in voor.

Via deze mail wil ik laten weten dat de column van Feikje Breimer 'Zoemzoem' het ontstane gat voor zowel mij als voor mijn man zeer succesvol heeft gedicht. De enige kanttekeningen is dat *Bijenhouden* niet wekelijks verschijnt.

Met vriendelijke groet,
Irma Terhaag

Geachte redactie van *Bijenhouden*,

Met plezier heb ik weer een druilerige middag besteed aan het nieuwe *Bijenhouden* dat hier vanmorgen op de deurmat viel.

Graag wil ik toch even jullie aandacht vragen voor iets wat me toch wel meermaals is opgevallen.

Als gepensioneerd basisschoolleerkracht ben ik natuurlijk altijd geïnteresseerd in taalgebruik en schrijftaal in het bijzonder.

Binnen onze vereniging is weleens gesproken over het taalgebruik in sommige artikelen van *Bijenhouden*. Wat minder geletterde leden van onze vereniging vermeldden weleens dat teksten soms van een dusdanig schrijfniveau zijn dat het voor "gewoon opgeleiden" niet te begrijpen is.

Vanwege ons voornemen om de studiedag in Breda te bezoeken, las ik de recensies op pagina 40 en 41 van Marten Schoonman en Marijke Strikwold. Ik vraag me echt af wie nog begrijpt wat Marten komt vertellen. Natuurlijk is vakinhoudelijke informatie niet altijd in eenvoudige woorden uit te leggen, maar het zou voor velen toch wel te snappen mogen zijn.

Het spreekt voor zich dat jullie blij mogen zijn met goede, inhoudelijk sterke, aangeleverde artikelen, maar het taalgebruik doet er toch ook zeker toe, zodat een grote groep imkers de gebruikte woorden begrijpt. Natuurlijk snap ik dat een hoogopgeleid iemand met specifieke vakinformatie in andere bewoordingen schrijft dan de gemiddelde Nederlander. Wellicht mogen aangeleverde teksten niet altijd gecensureerd worden door de redactie, maar dit noem je toch echt hogere wiskunde die menigeen niet meer zal begrijpen. Het is maar een hint aan jullie waar je mogelijk af en toe aan kunt denken.

Ik wil niemand bekritisieren, want jullie verzorgen een mooi vakblad dat zeer geliefd is, maar misschien kunnen jullie iets met mijn goedbedoelde tip.

Met vriendelijke groet,
Noud van Ham, Bladel

Reactie

Beste Irma,

Wat ontzettend leuk om een reactie van u als lezer te ontvangen over mijn column Zoemzoem. Uiteraard schrijf ik deze iedere twee maanden met veel plezier. Net als bij u speelt hierbij mijn man ook een rol. Hij verzorgt trouw het proeflezen ervan. Wanneer hij de tekst leuk genoeg vindt stuur ik hem door naar de redactie.

Vriendelijke groet,
Feikje Breimer

Reactie

Beste Noud van Ham,

Hartelijk dank voor uw reactie op de tekst in nummer 5 van *Bijenhouden*. Ter voorbereiding op uw deelname aan de studiedagen 2024 las u de aankondigingen op bladzijde 40 en 41. De intentie van de redactie is dat er voor alle lezers leesbare artikelen in het vakblad staan. Dus aantrekkelijk voor de beginnende imker, de hoogopgeleide imker, de niet- of laagopgeleide imker. Echter, de teksten waarmee de sprekers op de studiedagen worden aangekondigd worden zo min mogelijk aangepast. De ruimte ontbreekt om termen uitgebreid toe te lichten. Al roepen termen als *open source honingbijendataplatform* of *risicomitigatie-strategieën* de nodige vragen op. Tijdens de studiedagen is er gelukkig voldoende gelegenheid om verduidelijking te vragen.

Dank voor het compliment voor *Bijenhouden*!
Namens de redactie,
Feikje Breimer hoofdredacteur